

المسلم وأصحاب رسول الله

So Muslim a go so Manga Sahābah o Rasūlullāh

(al Khutbah 30)

Ki: Alim Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْ فُسِنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ
عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهَدْيِهِ إِلَى يَوْمِ
الدِّينِ . . . وَبَعْدُ:

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فِيمَا يَا تَيْنَكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ .

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastānuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn.

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) , na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salinggogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh

Pd sa masakit a kambbtadan o pagtaw a Islam sank'a'i a manga ingd tano sa Pilimpinas imanto so kiaadn o sabaad a manga taw a pthokasan iran so manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa manga ratata' a go adn pn a khatoon kiran a giiran ipamaninta so sabagi' ko manga Sahābah a giyanan na da dn pharowa o Islam inonta bo' o ba so taw na miphokas ko Islam sa taplk, sa minggibas ko kaisaisa o ummah a Muslim.

Mataan a aya mapiya ko manga taw (qarn) na so manga taw a miailay ran so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go piaratiaya iran, oriyan iyan na so pagtaw a phakatondog kiran, oriyan iyan na so pagtaw a phakatondog kiran, na aya makallbi ko manga sahābah na so pat kataw a khalīfah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so Abū Bakr, Umar, Uthmān, a go so Alī, a miasoat so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii kiran langon.

Go aya sanang a Muslim na so taw a da' a alowin iyan a isa bo' ko manga sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) inonta sa mapiya a kaaloy, a go di niyan pangin'sopan so miaadn kiran a manga simokt, a go mataan a siran i patot ko manga taw a kaplobaa kiran ko mapiya, a go pikirn kiran so lbi a maontol a kpit

Antaon on i ptharoon a Sahābī?

So manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na siran so langowan a taw a minithoona iyan so Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a mapaparatiaya on, a go miawafat sii ko Islam, inaloy ankanan a tokaw (ta'rif) o al Hāfidh Ibn Hajar sii ko pangonaan o kitab iyan a *al Isābah fī Tamyīz as Sahābah*, pandangan a 10. sa pitharo' iyan a: Aya lbi a ontol a tindg akn sankoto na so Sahābah na so taw a miatmo niyan so Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa piaratiaya niyan a go miawafat sii ko Islam. Go pitharo' iyan ko pandangan a 12 a: Giankanan a tokaw (ta'rif) na mapananagombalay sii ko lbi a ontol a miapili' sii ko manga ulama a pphamanankd (muhaqqiqūn) ka datar o al Bukhārī a go so Shaykh iyan a so Ahmad bin Hanbal a go so mionot kiran a dowā.

Sa inosay niyan ankanan a *ta'rif* sa pitharo' iyan a makasosold ko "taw a minithoona iyan so Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so taw a miathay so kinindarpain iyan ko Nabi (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) odi na miakakmpt so masa niyan, go so taw a mianothol sa hadīth a phoon on a go so taw a da' a miapanothol iyan, go so taw a miakithidawa' a pd iyan, a go so da makithidawa' a pd iyan, go so taw a miailay niyan so Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa kailay a da niyan mipagontoda skaniyan, a go so taw a da niyan mipagilaya so Nabi (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sabap sa btad a miakaalang on ka datar o kabobota niyan.

Phakaliyo ko taw a "miaratiaya ko Nabī" so taw a minithoona iyan so Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a skaniyan na kāfir, apiya miagislam ko oriyan oto amay ka da niyan mindarpa'i so Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) pharoman (na kna' o ba skaniyan sahābī).

Phakasold ko katharo' a "miaratiaya ko Nabī" so langowan a pialiogatan a pd ko jinn a go so manosiya.

Go phakaliyo ko katharo' tano a: "Go miawafat sii ko Islam" so taw a miatmo niyan so Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a mapaparatiaya skaniyan, oriyan iyan na mimurtad (mikhapir) sa sii dn miatay ko kamumurtad iyan, sa miaadn oto a bilangan a maito' ka datar o *Ubaydillāh bin Jahsh* a so miapangaroma niyan so Ummu Habībah sa miagislam a pd iyan na tomiogalin siran sa Habashah, na somiold ko agama a nasrāniyah (Christianity) a go miatay ron, go so *Abdullāh bin Khatal* a so miabono' a thatambitin ko rning a Ka'bah, go so *Rabi'ah bin Umayyah bin Khalaf*. So pman so mu'min a

mimurtad oriyān iyan na mimbalingan ko Islam ko da niyan pn kapatay mlagid o minithoona iyan so Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) pharoman antaa ka da na skaniyan na sahābī, sa giyanan i ontol a kiasarigan, sabap ko kiatarimaa o manga taw o hadīth ko *al Ash'ath bin Qays* a pd ko manga Sahābah, sa miakambowat so manga hadīth iyan sii ko manga kitab a *sihih* a go so manga *musnad*, a skaniyan na pd ko mimurtad oriyān iyan na mimbalingan bo' ko Islam ko masa a kandadato' o Abū Bakr as Siddīq.

So manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na aya lbi a mapiya sankā'i a pagtaw (ummah) a skaniyan so lbi a mapiya ko manga pagtaw, na phakatondog kiran so manga taw a mionot ko manga Sahābah (tābī'ūn) oriyān iyan na so manga taw a mionot ko mionont ko manga Sahābah (tābī'u at tābīin), sabnar a miakanggonana'o so Qur'ān a go so Sunnah ko kapakallbi ran. Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

Go so miangaona a manga tagna' a paganay a pd ko miamanogalin (muhajirīn) a go so miamanabang (Ansār) a go so siran oto a inotan iran siran a manga muhajirīn a go manga Ansār sa miokit sa mapiya na miaso'at so Allāh sii kiran a go miaso'at siran on, go piagtadan iyan siran sa manga kasorgaan a pphamanoga ko atag iyan so mang'a lawasaig sa tatap siran on sa dayon sa dayon, gioto so kapagontong a mala'.

Go so katharo' iyan a:

So Mohammad na Sogo' o Allāh a go so siran oto a miaratiaya a pd iyan na manga babasng siran ko manga kāfir na manga baralimo' siran ko Itlt iran a manga mu'min, khailay nka siran a manga paroroko' a manga barasojud a pphloba' siran sa kalbihan a phoon ko Allāh a go kasoso'at, so manga toos iran na matatago' ko manga paras iran a pd ko rarad o kasojud, gioto na aya ropaan iran ko kitab a Tawrah a go aya ropaan iran sii ko kitab a al Injil na datar a ibabasok a lomionaw so kayo niyan na miakabagr a go miakatgas sa miakabkn ko kayo niyan a iphammsa oto o taribasok ka an iyan mapakanggani so manga kāfir, pithaladan o Allāh so siran oto a miamaratiaya a go minggalbk sa manga pipiya sa rila' a go balas a mala'.

Go so katharo' iyan a:

Ino kano a di kano pnggasto sa lalan ko Allāh a rk o Allāh so kaphangwarisi ko manga langit a go so lopa', di makaphlagid so pd rkano a minggasto ko da pn katabana sa Makkah a go miakithidwa', siran oto na adn a rk iran a lbi a mala' a pankatan a di so siran oto a minggasto siran ko oriyān (o kiatabana sa Makkah) a go miakithidwa' siran, na oman i isa kiran (so miakithidawa' ko da pn katabana sa Makkah a go sii ko oriyān iyan) na inipagtad on o Allāh so lbi a mapiya a balas, so Allāh ko lagowan a gii niyo nggalbk na iggpa' iyan, Rk o manga miskin a manga muhājir a siran oto so piakaliyo siran ko manga ingd iran a go so manga tamok iran (so kipantag sankoto a tamok a fayi') sa pphlloba' siran sa kalbihan a phoon ko Allāh a go kasoso'at a go pthabangan iran so Allāh a go so Sogo' Iyan na siran oto na siran so tomioman sa pasad (9) Go so siran oto a mialing siran ko ingd ko onaan iran (so manga Ansār sa Madīnah) a go miaratiaya siran, a pkhababayaān iran so taw a miagapas kiran a go da' a khatoon iran ko manga rarb iran a dnki ko nganin a inibgay kiran, a go pphakaadiadin iran ko manga ginawa iran apiya pn adn a kapangingindawa iran on, na sa taw a lindingn ko kaligt o ginawa niyan na siran oto na siran so miamakadaag, (10). Go so siran oto a miakaoma siran ko oriyān iran a gii ran tharoon a Kadnan ami rila'i kami nka a go so manga pagari ami a siran oto so

kiaoanaan kami ran ko kiaparatiaya, go di nka thago'i so manga poso' ami sa dnki ko siran oto a miamaratiaya, Kadnan ami mataan a ska na Makapdiin a Masalinggagawn (11). (al Hashr)

Pd ko miaaloy ko hadith ko kapakallbi ran so katharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Aya mapiya ko manga taw na so pagtaw a kamamasaan akn, oriyan iyan so phakatondog kiran, oriyan iyan na so phakatondog kiran.* Pianothol o al Bukhārī (3651) a go si Muslim a hadīth o Ibn Mas'ūd, so lapiyat na rk o al Bukhārī.

Go pianothol iran a dowā a so lapiyat na rk o al Bukhārī (3650) a phoon ko Imrān bin Hussayn a: Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Aya mapiya ko ummat akn na so pagtaw a kamamasaan akn, oriyan iyan na so phakatondog kiran, oriyan iyan na so phakatondog kiran,* pitharo' o Imrān a: *Di ko katawan o inaloy niyan ko oriyan o pagtaw niyan a kamamasaan iyan a dowā a pagtaw a phakasalono' odi na tlo a pagtaw.*

Go so katharo' iyan a: *Di niyo pzinta'i so manga sahābat akn, ka opama o so isa rkano na nggasto sa datar a palaw a Uhud a bolawan na di isampay ko timbang a isa ka saropan a sadka iran (ko kapakallbi) go di pn so midiya on sa saropan (mudd).* Pianothol o i al Bukhārī (3673) Muslim (2541) a pd ko hadith o Abū Saīd al Khudrī.

Go so katharo' iyan a: *So manga bitoon na sarig ko langit, na amay ka mada' so manga bitoon na ibgay ko langit so inibgay ron a talad, na sakn i sarig ko manga sahābat akn na amay ka mada' ako na ibgay ko manga sahābat akn so inithalad kiran, na so manga sahābat akn na sarig ko ummat akn, na amay ka mada' so manga sahābat akn na ibgay ko ummat akn so inithalad on.* Pianothol i Muslim (2531) a pd ko hadith o Abū Mūsā al Ash'arī.

Aya makallbi ko manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na so manga khalīfah a pat a miangatotoro' a so: Abū Bakr, Umar, Uthmān, a go so Alī sa so atoran iran ko kapakallbi na datar dn o atoran iran ko kiandato', sa aya makatotoro' roo na so pianothol o al Bukhārī sii ko Sahīh iyan (3671) a phoon ko Mohammad bin al Hanafiyyah a skaniyan so Mohammad bin Alī bin Abī Tālib a: *Pitharo' akn ko ama akn a: Antaa ko manga taw i mapiya ko oriyan o Mohammad (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na tig iyan a: So Abū Bakr, na tig akn a oriyan iyan na antawaa? Na tig iyan a so Umar, na inikawan akn o ba niyan tharo'a a so Uthmān, oriyan iyan na tig akn a: Oriyan oto na ska? Na tig iyan a: Da' ako a rowar sa mama a pd ko manga Muslim.*

Go pianothol o al Imām Ahmad sii ko Musnad iyan (835) – a tiand o Shu'ayb al Arna'ūt a go si Adil Murshid – a: Pianothol rkami o Ismāīl bin Ibrāhīm, a pianothol rkami o Mansūr bin Abdirrahmān a aya mapipikir on na so *al Ganadi al Ashal* a phoon ko as Sha'bī a pianothol rakn o Abū Juhayfah a so miaadn so Alī a pmbthowan iyan sa *Wahb al Khayr* a: Pitharo' rakn o Alī a: *Hay Aba Juhayfah, ba ko rka phanothola so makallbi sankā'i a Ummah ko oriyan o Nabi niyan? na pitharo' iyan a: Pitharo' akn a: Ombs, na tig iyan a: Di ko mapipikir o ba adn a isa bo' a makallbi ron, na tig iyan a: Aya makallbi sankā'i a ummah ko oriyan o Nabī niyan na so Abū Bakr, na sii ko oriyan o Abū Bakr na so Umar, na sii ko oriyan iran a dowā kataw na ika tlo a salakaw sa da niyan bthowa so ngaran iyan.* So kiasanday niyan na ontol a mapiya (sahīh), so manga mama niyan na manga mama o dowā a Shaykh inonta so Mansūr bin Abdirrahmān ka skaniyan na pd ko manga mama o imām Muslim.

Go pianothol o al Bukhārī sii ko Sahīh iyan (3655) a phoon ko Abdullāh bin Umar a pitharo' iyan a: *Miaadn kami a pthndoon ami so mapiya ko manga taw sii ko masa o*

Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pphiliin ami so Abū Bakr, oriyan iyan na so Umar, oriyan iyan na so Uthmān bin Affān, a miso'at so Allāh sii kiran langon.

Pitharo' o al Hāfidh Ibn Hajar sii ko kitab a *at Taqrīb* sii ko osayan ko kiapagin'taw o Alī bin Abī Tālib a: *Miawafat skaniyan ko Ramadhān ko ragon a ika pat polo' ko hijrah, a skaniyan sa masa oto na aya makallbi ko manga oyagoyag a pd ko mbawataan o Adam sii ko lopa', ko kiaompong on o ahl as Sunnah.*

Go pd ko miakaoma ko kapakallbi ran a go so kapakallbi o kiandato' iran na so katharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko thothol o *al Irbādh bin Sāriyah* a: *...Mataan a sa maoyag a pd rkano ko oriyan akn na tankd a phakailay sa kazopasopak a madakl, na paliogat rkano so kakpiti ko inokitan akn (sunnah ko) a go so inokitan o manga khalifah a khikatotoro' a so kipitan iran a go inikkhb iran on so manga bagang iran (ilat ko kiakapti ran ko sunnah o Rasūlullāh sa mabagr) sa pananggila'i niyo so pimbabago ko manga btad (o agama) ka langowan a pimbago (ko agama) na pimbaas (bid'ah) na langowan a pimbaas na kadadag. Pianothol o Abū Dāūd (4607) at Tirmidī (2676) go pitharo' o at Tirmidī a hadīth oto a mapiya a sahīh.*

Go so katharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sii ko hadīth o *Safinah* a sanasanaan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *So kapndato' a ayon ko sogo'an o Nabi (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na tlo polo ragon, oriyan iyan na imbgay o Allāh so kadato' odi' na so kadato' iyan sa taw a khabayaan iyan. Pianothol o Abū Dāūd (4646) a go so salakaw ron a giyoto na hadīth a sahīh a piakambowat skaniyan o al Albānī sii ko manga hadīth a sahīh (460) sa initogalin so kasasahih iyan a phoon sa siyaw kataw a manga ulama.*

So manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na palaya dn manga oontol (udūl) sabap ko kiabantoga kiran o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so kiabantoga kiran o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), sa di dn pangindaw so kakokoma kiran o manga taw sa ba siran manga oontol a go so kasarigi kiran, sa giyoto i sabap a mialayam so manga taw a pphamangosay ko kiapagin'taw iran a aya bo' a pmbalsn iran na siran na manga Sahābah, ka kagiya tankd a manga oontol siran a go khikasasarigan siran, amay pman ka kna' o ba Sahābah so taw na khakokom o maontol a go kasasarigan o manga ulama a pphangdg ko btad iran sa odi siran kazaksii na so katharo' iran na di mabagr a go di khasarigan. Pitharo' o Ibn Abdilbarr sii ko *at Tamhīd* (22/47) a: *Da' a mbidaan o kabthowa o tābīī (mionot ko sahābī) ko Sahābī a so mianothol on (sa hadith) odi' na di niyan dn bthon, sii ko kawawajib o kapnggalbka ko hadith a pianothol iyan, ka kagiya so manga Sahābah na langon siran manga oontol a khikasasarigan a tankd so katharo' iran a bnar, a giyanan na btad a kiaompong ko manga taw o kata'o ko hadīth.*

Pitharo' o al Qurtubī sii ko tafsīr iyan (16/200) a: *So manga Sahābah na palaya siran mangaoontol a manga salinggogopa' siran o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go manga tindos iyan a go siran i miapili' ko manga kaadn iyan ko oriyan o manga nabī niyan a go so manga Sogo' iyan, sa giyanan i kpit o ahl as Sunnah a ron maompong so sagorompong a Muslim a pd ko manga imām sankā'i a ummah.*

Go pitharo' o al Hāfidh ibn Hajar sii ko kitab a *al Isābah* (1/17) a: *Miaopakat so ahl as Sunnah sa so langowan a Sahābah na palaya siran maontol, sa da' a miakasopak roo a rowar sa somosopak a pd ko manga taw a pphangmbaal sa bid'ah.*

Sa initoro' o as Suyūtī sii ko kitab a *Tadrīb ar Rāwī* a pandangan a (400) anka'i a manga di kalalayaman a phoon ko manga taw a phagmbaal sa bid'ah sa pitharo' iyan a: *Go pitharo' o manga mu'tazilah a: So manga Sahābah na manga oontol inonta bo' so taw a miakithidawa' ko Alī.*

Pitharo' o *Abū Amr bin as Salāh* sii ko *ulūm al hadīth* (pandangan a 264) a: Rk o manga Sahābah ko kadandan iran a kissnggay a skaniyan so di dn ipagiza' so kaontol o isa kiran, ogaid na giyoto na btad a mapapasad dn, sabap ko kababaloy ran sii ko kapamantk iyan a makokokom siran sa kaontol sa minggolalan ko titayan o kitab a go so Sunnah a go so kiaompong o manga taw a khatarima' so kiaompong iran a pd sankā'i a ummah.

Sa taman sa pitharo' iyan ko pandangan a 265 a: Oriyan iyan na so ummah na maompong sii ko kakokokoma sa so langowan o manga Sahābah na manga oontol, a go so pd kiran a miapd ko kiasagad o tiyoba' a rido' sa giyoto na miokit ko kiaompong o manga ulama a so khatarima' so kiaompong iran, sa inipakapiya ko kapipikira kiran, a go ilay ko miaadn kiran a manga rarad a mapiya, sa datar o ba so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na inibgay niyan so kiaompong roo sabap ko kababaloy ran a pthogalin ko Shari'ah, sa so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) i lbi a Mala'.

Pitharo' o *an Nawawī* sii ko osayan iyan ko imām Muslim (15/149) a: Sabap san, na miaopakat so manga taw o bnar a go so khatarima' so kaompong o kpit iran sii ko katharimaa ko saksi' iran a go so manga thothol iran a go so kasslaa ko kaontol iran a miaso'at so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii kiran langon.

Pitharo' o *al Khatīb al Bagdādī* sii ko kitab a *al Kifāyah* a pandangan a 46 a: Langowan a hadīth a miakazosophona so manga sanday niyan ko lt o taw a mianothol on a go so lt o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na da mipatoray so kapnggalbka on inonta ko oriyan o katankd o kaontol o manga mama niyan a miamanothol on, sa wajib so kailaya ko manga btad iran aya bo' a liyo ron na so Sahābi a so inibangnsa niyan so hadīth o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ka kagiya so kaontol o Sahābah na tatap a katotokawan ko kiabaloya kiran o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a manga oontol, a go so kiapanothola niyan ko kasantoti ran a go so kiapili'a niyan kiran ko kaziypa ko titayan o Qur'ān. Oriyan iyan na inaloy niyan so manga ayat a go so manga hadith sii sankoto.

Go pd ko phakarinyag roo a so kinidakatn ko Sunnah ko manga sahih on a go so lomilimod on (jawāmi') a go so manga sunan on (Sunan) a matitimo' a go so manga *musnad* on a go so manga *mu'jam* on a go so salakaw roo (a manga kitab ko hadith) na makararankom sa tothol a miakapoon ko manga Sahābah sa di mapayag, na so miatankd so kiasanday niyan kiran na skaniyan na tanda' a dalil (hujjah) sii ko ahl as Sunnah, sa di makaphrarad so di kiran katawi, ka kagiya so di kiran katawan so btad iyan na datar o kokoman o katotokawan kiran so btad iyan.

Oriyan iyan na so katharo' o *ahl as Sunnah wa al Jamā'ah* ko kaontol o manga Sahābah na di makaphmaana sa ba siran pindiya' a di kharibat (ma'sūm) ka so kapipindiya' sii kiran na di khaadn inonta a sii bo' ko manga Rasūl a go so manga Nabī, pitharo' o Shayk ko Islam a so Ibn Taymiyah sii ko *aqidah wasatiyyah* a pandangan a 28 a: Go so *ahl as sunnah wa al jama'ah* na di ran paratiaya o ba oman i isa ko manga Sahābah na ba pindiya' (ma'sūm) ko manga ala' a dosa a go so maroni ron, ogaid na makapnggolawla siran sa manga dosa ko katimbl iyan, sa adn a rk iran a miaona a manga pipiya a amal a khawajib iyan so kasapngi ko phakambowat kiran amay ka makambowat, sa taman sa kharilaan siran sa manga dosa a di kharila' ko taw a phakaoma ko oriyan iran, sa miatankd so katharo' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a siran so mapiya a manga taw a go so isa ka saropan a izadka o isa kiran na lbi a mapiya a di so datar a palaw a Uhud a bolawan a izadka o taw ko oriyan iran, sa o adn a makapoon ko isa kiran a dosa na khaadn a miathawbat iyan odi' na miakanggolawla skaniyan sa mapiya a mala' a phakaponas ko dosa niyan odi' na inirila' on sabap ko kalbihan o miaona a galbk iyan odi' na nggolalan ko shafaat o

Mohammad (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a siran a manga Sahābah i patot a makakhipantag on a di so salakaw kiran, odi' na tiniyoba' skaniyan a tiyoba' ko doniya na miakakhifarat on sa kasapngi ron, sa amay ka giyanan na sii ko btad o manga dosa a tonay, na andamanaya sii ko manga btad a so miaadn siran on a piagijitihadan o pamikiran iran a o makaatod siran on na dow a balas iran na o maribat siran on na isa a balas iran a mapiya, go so karibat na miririla'.

Oriyan iyan na so dianka' a so khasanka' a pd ko galbk o sabagi' kiran na maito' a kalalankoloban o manga kalbihan a mianggalbk iran a go so manga pipiya a paratiaya iran ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so paratiaya ko Sogo' iyan a go so kianjihad ko lalan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so kiahijrah a go so kiatabangi ko Islam a go so kata'o a phakanggay a gona go so glbk a mapiya, na sa taw a ilayin iyan so okit o manga Sahābah na maknal iyan sa mapayag a go katokawan iyan sa tkhs a mataan a siran i lbi a mapiya ko kaadn ko oriyan o manga nabī, sa da maadn a go di khaadn so datar iran, a go mataan a siran so miangatitindos ko manga masa anka'i a pagtaw a skaniyan so lbi a mapiya ko manga pagtaw a go lbi ron a sasakawn sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى).

So katharo' o ahl as sunnah ko kiakokoma niyan ko kaontol o manga Sahābah, sa datar o kiasanday niyan sii ko manga titayan o Qur'ān a go so Sunnah na mapananagombalay oto sii ko kapiya a kapagantapa kiran, na sa taw a pakapiyaan iyan so antaan iyan kiran na skaniyan na babalasan sa mapiya, na so katharo' sa sopak roo na mapananagom-balay ko karata' o kapipikira kiran na sa taw a pakarataan iyan so antaan a pikir iyan sii kiran na skaniyan na baradosa.

Go aya wajib a rk o manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na so kithabangaan kiran a go so kindokapilaan kiran a go so kababaya'i kiran a go so kabantoga kiran sa mapiya a domada'it kiran, a go di siran alowin inonta a sii ko mapiya, go pitharo' o *at Tahāwi* sii ko paratiaya o *ahl as sunnah wa al jamā'ah* a: Go khababayaan tano so manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa da' a phakasobraan tano a babaya' ko isa kiran a go da' a pagangi-yasan tano a imbowang tano a isa kiran, sa khararangitan tano so taw a khararangitan iyan siran, go sii ko salakaw ko bnar na pagalowin iyan siran on, go di tano siran pagalowin inonta a sii ko mapiya, so kababaya'i kiran na agama a go paratiaya a go kaphiapiya, na so kararangiti kiran na kakhafir a go kapmunāfiq a go kapangalandada.

Pianothol o *al Khatīb al Bagdādī* sii ko kitab iyan a *al Kifāyah* a pandangan a 49 ko kiasanday niyan ko *Abū Zar'ah ar Rāzī* a pitharo' iyan a: Igira miailay nka so mama a adn a pphamagantaan iyan a pd ko manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na knal anka a skaniyan oto a mama na munāfiq a bokhag; ka kagiya so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sii rki tano na bnar, na so Qur'ān na bnar, na aya miakasampay rki tano sankā'i a Qur'ān a go gianka'i a Sunnah na so manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na gianka'i a manga taw a pphamagantaan iran so manga Sahābah na aya bantak iran na so kabinasaa iran ko manga Sahābah ka an iran mabatal so Qur'ān go so Sunnah a aya kiatankd iyan na sabap sankā'i manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa anda dn i kaadn o sankaan sankā'i a manga Sahābah na khaadn so sankaan ko kabbnar o Qur'ān a go so Sunnah, sabap roo na miatankd a siran oto na manga bokhag a go manga munāfiq a go somianka' siran.

Pitharo' o *al Bagawī* sii ko kitab a *Sharh as Sunnah* (1/229) a: Pitharo' o Mālik a: Sa taw a adn a pkhararangitan iyan a isa ko manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go adn sii ko poso' iyan a dnki niyan on na da' a rk iyan a kabnar sii ko manga taban a tamok o manga Muslim. oriyan iyan na biatiya' iyan anka'i a ayat a:

So nganin a inibgay o Allāh a taban ko Sogo' iyan a phoon ko manga taw ko lipongan na rk o Allāh a go rk o Sogo' a go rk o manga dadazg a go so manga ilo a go so manga miskin a go so kalang sa lalan ka an di khaadn a giizininirigan o manga kawasa rkano, na so nganin a inibgay rkano o Rasūl na kowaa niyo skaniyan, na so nganin a inisapar iyan rkano na taplkn iyo, go kalkn iyo so Allāh, ka mataan a so Allāh na Mabasng i siksa' (8). Rk o manga miskin a manga muhājir a siran oto so piakaliyo siran ko manga ingd iran a go so manga tamok iran (so kipantag sankoto a tamok a fayi') sa pphloloba' siran sa kalbihan a phoon ko Allāh a go kasoso'at a go pthabangan iran so Allāh a go so Sogo' Iyan na siran oto na siran so tomioman sa pasad (9). Go so siran oto a mialing siran ko ingd ko onaan iran (so manga Ansār sa Madinah) a go miaratiaya siran, a pkhababayaan iran so taw a miagapas kiran a go da' a khatoon iran ko manga rarb iran a dnki ko nganin a inibgay kiran, a go pphakaadiadin iran ko manga ginawa iran apiya pn adn a kapangingindawa iran on, na sa taw a lindingn ko kaligt o ginawa niyan na siran oto na siran so miamakadaag (10). Go so siran oto a miakaoma siran ko oriyen iran a gii ran tharoon a Kadnan ami rila'i kami Nka a go so manga pagari ami a siran oto so kiaoanaan kami ran ko kiaparatiaya go di Nka thago'i so manga poso' ami sa dnki ko siran oto a miamaratiaya Kadnan ami mataan a Ska na Makapdiin a Masalinggagawn. (Surah al Hashr 11)

Go inaloy sa hadapan iyan a mama a pphamagantaan iyan so manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na biatiya' o Mālik anka'i a ayat a: So Mohammad na Sogo' o Allāh a go so siran oto a miaratiaya a pd iyan na manga babasng siran ko manga kāfir na manga baralimo' siran ko ltlit iran a manga mu'min, khailay nka siran a manga paroroko' a manga barasojud a pphloba' siran sa kalbihan a phoon ko Allāh a go kasoso'at, so manga toos iran na matatago' ko manga paras iran a pd ko rarad o kasojud, giyoto na aya sipat iran ko kitab a Tawrāh a go aya sipat iran sii ko kitab a al Injīl na datar a ibabasok a lomionaw so kayo niyan na miakabagr a go miakatgas sa miakabkn ko kayo niyan a iphammsa o taribasok ka an iyan mapakanggani so manga kāfir.

Oriyan iyan na pitharo' iyan a: Sa taw a mabaloy a adn a matatago' ko poso' iyan a dnki a go kagowad sii ko isa ko manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na minisogat on anka'i a ayat a: (An iyan mapakanggani so manga kāfir) ka kagiya so taw a kāfir na di niyan khababayaan so kapakabagr o Islam a aya paganay a nggalbk on na so manga Sahābah o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na sa taw a pkhagdam iyan ko ginawa niyan so datar oto (a pkhararangitan iyan so manga Sahābah odi na so isa kiran) na pd skaniyan sankoto a manga kāfir a inaloy o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a pkhararangitan siran, mapiya pn pipikirn iyan a skaniyan na Muslim.

Pitharo' o Imām Ahmad sii ko kitab iyan a as Sunnah a: Pd ko Sunnah so kaaloya ko manga pipiya a pinggalbk o manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa langon siran, sa itaplkn so kaphapawala'i ko kiasobagan kiran a manga tindg sa taman sa miakathitidawa' siran on (so kiaadn o rido' ko oriyen o kiabono' o Uthmān) sa sa dn sa taw a izinta' iyan so manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) odi na isa kiran na skaniyan na mimbabago sa bid'ah a go somianka' skaniyan (rāfidhi) so kababaya'i kiran a manga Sahābah na sunnah, na so kindowaan kiran sa mapiya na kapakarani sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na so kaonoti kiran na okit a khitoon ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na so kakowaa ko manga rarad a galbk iran na kalbihan.

Go pitharo' iyan pn a: Di khapakay sa isa a taw o ba adn a alowin iyan a pd ko phakarata' kiran a go di khapakay o ba adn a tokasan iyan a isa kiran, na sa taw a

sowaan iyan oto na miawajib on so kasiksa on o dato' o manga Muslim, sa di khapakay o ba bgi sa rila' odi' makasagad ko siksa' sa makaphanawbat ko dosa niyan na odi' niyan sowaa na thatapn ko taronko'an (kalaboso) sa taman sa di komasoy ko mapiya sa makathawbat.

Pitharo' o Ibn Abī Hātim sii ko kitab iyan a *al Jarh wa at Ta'dil* (1/87) a: So pman so manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na siran so miakamasa ko kaphthoron o wahī a go so kaphthoron o Qur'ān, go miaknal iran so tafsīr a manga maana o Qur'ān, a go siran so manga taw a pinili' siran o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kiphagpdaan iran ko Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) niyan a go so kathabangi ron a go so kaphakatindga ko agama niyan a go so kaphayaga ko kabnar iyan, sa miaso'at kiran so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kiabaloy ran a inampda' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go bialoy niyan siran rki tano a manga tagota'o a go padoman a go ladiawan, sa minilahar iran a phoon ko Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so nganin a inisampay niyan kiran a phoon ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a go sa nganin a inokitan iyan a Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go inikokom iyan a go piakanggolalan iyan a bitikan a go inigtas iyan a kokoman go so inisogo' iyan a go sa inisapar iyan, sa siabot iran oto langon a go ininggolalan iran na siabot iran so agama sa tarotop sa miaknal iran so inisogo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) go so inisapar iyan a go so biantak iyan ko kitab iyan, sabap oto ko kinipagpdaan iran ko Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) go so kiamasa'i ran on ko kaphagosaya niyan ko Qur'ān a go miakapaganad siran on sa manga kata'o, na iniporo' siran o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sabap ko inibgay niyan kiran a go so inisakaw niyan kiran ko kiabaloya niyan kiran a manga ladiawan a mapiya sii ko agama. Sa miaadn siran a siran i manga taw a makokokom siran ko kaontol sank'a'i a pagtaw a go manga imām siran ko toro'an a go manga tanda' o agama a go siran i pthogalin ko Qur'ān go so Sunnah.

Go inisogo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so kakpiti ko toro'an iran a go so kaokit ko sostonan iran a go so kakdg ko okit iran a go so kasayani kiran, sa pitharo' iyan a: *Sa taw a sopakn iyan so Rasūl ko oriyan o kiapayag on o toro'an, a go onotan iyan so salakaw ko lalan (okit) o miamaratiaya (so manga Sahābah) na ibgay ami skaniyan ko nganin a inithabanga' iyan a salakaw ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى).*

Go miatoon tano a inisogo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so kipanampayin on sii ko manga hadith iyan a madakl, sa miatoon tano skaniyan a gii niyan tharo'on ko manga Sahābah niyan, sa inipamangni niyan siran ko kiatharo'a niyan sa: *Inikalimo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a taw a mian'g iyan so katharo' akn na minilahar iyan a go siabot iyan sa taman sa minisampay niyan ko salakaw ron a taw. Go pitharo' iyan ko khutbah niyan a: Sampayin o makamamasa rkano (so katharo' akn) ko di makamamasa. Go pitharo' iyan a: Panampayin ako niyo (so katharo' iyan) apiya sasatiman a ayat.*

Oriyan iyan na miniparak so manga Sahābah a miaso'at so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii kiran sii ko manga katampar a go so manga ingd a go sii ko kiapamanabana ko manga ingd a go miakandato' siran na piakalankap o oman i isa kiran ko katatago'an on a darpa' so nganin a minilangag iyan a kata'o a phoon ko Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go inikokom iran so kokoman o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa piakanggolalan iran so manga btad sa ayon ko Sunnah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go inismbag iran ko manga pakaiza' o manga taw so datar o inismbag o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko manga kokoman, sa piangnda'o iran so manga taw ko manga paralo a btad go so manga kokoman a go so manga hadith a go so halāl go so harām sa taman sa giamak siran o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa miaso'at kiran so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go inikalimo' iyan siran langon.

Go pithro' o Abū Uthmān as Sābūnī sii ko kitab iyan a *Aqidat as Salaf wa as'hāb al Hadith* a: Kpit iran (so ahl as sunnah) so kitaplkn ko kaphapawala'i ko nganin a

kiasobag o manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) go sotin so manga dila' ko kaphagaloya ko nganin a khipaawing kiran odi na phakakorang ko m' nang iran, sa aya mapiya na so kipamangnin kiran sa limo' ko kalangolangon iran sa ithabanga' siran go indokapila' siran sa mapiya.

Initogalin o al Hāfidh sii ko kitab a *al Fat'h* (4/365) phoon ko *Abū al Mudh'fir as Sam'ānī* a pitharo' iyan a: So kabonkayata ko kiasobagan ko manga Sahābah ko kiapangarirido' iran na toos go papata' ko kapakadadapanas o taw a gii ron nggolawla, a go giyoto na kambaal sa bid'ah a go kadadag a mapayag

Pitharo' o Shayk ko Islam a so Ibn Taymiyah ko kitab iyan a *al Aqidah al Wasatiyah* a: Pd ko manga pakaasal o *ahl as sunnah wa al jamā'ah* so kalilintad o manga poso' iran a go so katharo' iran ko manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa datar o kiniropaan kiran o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko katharo' iyan a: *Go so siran oto a miakaoma siran ko oriyān iran (a manga Sahābah) a gii ran thro'on a: Kadnan ami rila'i kami nka a go so manga pagari ami a so kiaonaan kami ran ko kiaparatiaya, sa di nka thago'i so manga poso' ami sa dnki a go kasiig ko siran oto a miamaratiaya Kadnan mi mataan a ska so Makapdiin a Masalinggagawn.*

Go onot ko Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko kiatharo'a niyan sa: *Di niyo pzintaan so manga Sahābat akn ka ibt ko makapapaar ko ginawa ko (so Allāh سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ka opama onggasto so isa rkano sa datar a palaw a Uhud a bolawan na di niyan maraot so isa ka saropan a sadka iran (a manga Sahābah) go di pn so midiya on sa saropan (mudd).*

Go so *ahl as Sunnah* na phagangiyasan iran so okit o manga taw a somianka' (rawāfidh) a siran oto so manga taw a pkhararangitan iran so manga Sahābah go gii ran ipamaninta a go gii ran pmorkaan, a go aangiyasan iran pn so katharo' o manga taw a rinido' iran so manga familiya o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a giyoto so lompokan a pmbthowan sa manga *nawāsib*. Sa aya tindg o ahl as sunnah na so kiathitidawa' o manga Sahābah na miokit oto sa oman i isa na miagijtihad sa inosar iyan so madalm ko pamikiran iyan, na o miakaatod na mbalasan sa dowā na o miaribat na mbalasan sa satiman a mapiya. Sa di patot ko apiya antaon on a taw ko oriyān iran o ba niyan pamaawinga odi' na adn a panaroon iyan a sopak kiran, ka mataan a mapmbagian iyan so mala' a karibat a go so dosa a mala'.

Pitharo' o Ibn Kathīr sii ko tafsīr o katharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: *So miangaona a paganay a pd ko manga Muhājirīn go so manga Ansār go so mionot kiran sa miokit sa mapiya na miaso'at so Allāh sii kiran go miaso'at siran ko Allāh.* sa pitharo' iyan a pianothol o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a sabnar a miaso'at skaniyan ko miangaona a paganay a pd ko manga Muhājirīn go so manga Ansār a go so mionot kiran sa mapiya, na so siksa' na bagi'an o taw a kiararangitan iyan siran odi' na pizintaan iyan siran odi' na kiararangitan iyan a go pizintaan iyan so sabagi' kiran, batabolabaw o aya zintaan iyan na so olowan iran a so Abū Bakr a paganay a khalīfah o manga Muslim, sa adn a sagorompong a manga taw a *rawāfidh* a rirido'on iran so khipakallbi ko manga Sahābah a go gii ran panintaan, sa makatotoro' oto sa so akal iran na mapapato' go so manga poso' iran na makklid, na anda siran ko paratiaya ko Qur'ān a gii ran panintaan so manga taw a miaso'at so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii kiran, na so ahl as Sunnah na masoso'at siran ko manga taw a miaso'at kiran so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) go pzintaan iran so pizintaan siran o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so Sogo' iyan, sa ipthabanga' iran so manga taw a inithabanga' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na pridoon iran so manga taw a rinido' siran o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), siran a ahl as Sunnah na pphangongonotan siran kna' o ba

siran giimbabago sii ko agama, sabap roo na siran so lompokan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a khipakadadaag go manga oripn iyan a miamaratiaya.

Pitharo' o *Ibn Abi al Izz al Hanafi* sii ko osayan o *at Tahawiyah* a pandangan a 469 a: Antaa i taw a makalawan sa kadadadag ko taw a kiaadnan so poso' iyan sa dnki a go rarangit sii ko miangatitindos ko miamaratiaya (so manga Sahābah) a go manga dato' o manga awliya a dokapila' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko oriyān o manga nabī.

Pitharo' o *al Hāfidh Ibn Hajar* sii ko kitab iyan a *Fat'h al Bārī* (13/34) a: Miaopakat so ahl as Sunnah sii ko kawawajib o kisaparn ko katokasi ko isa ko manga Sahābah sabap ko minitana' a phoon kiran ko kiathitidawa' apiya pn miatndo' so makabbnar kiran, ka kagiya da siran thitidawa' sankoto a manga karido' iran inonta a miokit sa manga ijthād iran a pamikiran, na sabnar a rinilaan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so miaribat ko kiapagijthad go bigan pn sa balas a satiman, na so miakaatod on na mbgan sa dowā a balas iyan a mapiya.

Pitharo' o *Shykh Yahyā bin Abī Bakr al Amīrī* ko kitab iyan a *ar Riyādh al Mustatābah fi man lahu Riwāyah fi as Sahihayn min as Sahābah* a pandangan a 311 a: Madait ko taw a bilangataw a baraagama so kaphiapiya'ī niyan ko manga Sahābah ko miakapoon kiran a pd sa kiapangarirido' sa bgan sa sndod so miaribat kiran ko kipagijthad iran, ka siran i manga taw a lbi a mata'o ko btad a katatago'an kiran sa so makamamasa na pkhailay niyan so di khailay o di makamamasa ko btad, na aya lalan o manga taw a kominal na so kabgay sa sndod ko manga paawing, na aya lalan o manga munāfiq na so kapphangokaya ko manga rarata' a btad sa pmbokakayin, na amay ka aya wajib ko okit o agama na so kasapngi ko awrat a paawing o manga Muslim na andamanaya'ī kaphamikira on sii ko manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a so inisapar iyan so kazinta'ī kiran go so kapamagantaa kiran. Go so katharo' iyan a: *Pd ko kapiya o kapagiislam o taw so kibagakn iyan ko shayi a da' a kimamaniya iyan on*, sa giya'ī i okit o manga pipiya a manga ulama ko miaonaan tano na so salakaw ron a lalan na landng a go kaantiyor.

So Pamotosan o lalag:

Miatankd a go miapariksa' a sa dn sa taw a pthokasan iyan a go pkhararangitan iyan antaa ka adn a dnki niyan ko manga Sahābah odi na so sabaad kiran odi' na so isa kiran na skaniyan oto a taw na munāfiq a go sosopakn iyan so Qur'ān a kitab o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى). Sa so kiapangarirido' o manga Sahābah na di dn khapakay o ba giiphapawala'ī o manga taw imanto a masa ka apiya siran pakambbnaraa na so miakabnar a go so kiabnaran (a mawatan anan a di patot) na mlagid siran sa kabnar sabap sa so kiasobag iran na miokit sa ijthād a oman i isa kiran na so miakaatod a go so da makaatod na palaya mbalasan sa mapiya sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى).

Aya kokoman na so dowā a Muslim na o makaphataya' sa miatankd ko isa so kiapakalalim sa ikhitas ko mialalim iyan na kna' o ba skaniyan miakafir ko kiapakapatay niyan, ka aya pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na: (*Sa taw a kiarilaan o pagari niyan ko kitas sa ba niyan dn phakadiyata sa tamok na tonaya niyan on sa mapiya so diyat iyan*). Giyankanan a ayat na bials iyan a magari siran sii ko Islam sa giyoto i karina sa da' a miakafir kiran ka o miakafir so miakapatay a ikhitas na di balsn o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so kaphagiriya' iran ka da' a kaphagariya' o kāfir a go so Muslim, na andamanaya i kapharo'a on imanto o manga taw sa so manga Sahābah a mithitidawa' na miakafir so sabagi' kiran a siran i

makalalawan ko pankatan a go so kalbihan a di so kalilid a Muslim a da' siran kafira o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kiapakaphataya' iran, sa patot ko Muslim a pakablagn iyan a go

pakatolangdn iyan so kapamimikiran sa izaan iyan so ulama ko btad a di niyan khatkhad so ongangn on a go so kokoman iyan ka an di khadadag ko agama niyan.

Pananggila'i o oman i isa a Muslim so taw a khan'g iyan a phamagantaan iyan so apiya antaon on ko manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa patot a tholakaan iyan ankoto a taw odi' pagndod ko paratiaya o ahl as Sunnah ka phangmbaal skaniyan sa marata' a kakhaoparik o manga Muslim sa patot a ibowang skaniyan sa di dn ipagpda' ko langowan a btad ka an matawarang a go so paratiaya niyan a ribat a go dadag, ka so di niyan kapagiza'i ko ulama a kominal ko btad o agama sa phagijtihad skaniyan a da on so pakayan o kapagijtihad na skaniyan na taw a pphloba sa kadadag, na skaniyan bo' i khi rk ko kadadadag iyan.

So Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) i phangniyan sa tabang a Kadnan o langowan a kaadn.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kullī dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.